

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНЬСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 65

ЖОВТЕНЬ • OKTOBER 2013 • Nr.19 (2879)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

Звідки ця подивугідна єдність у нас? Можливо, наші люди у масі своїй усвідомили нарешті, що за час перебування України в дружніх обіймах «московського брата», українська земля геть начисто просякла кров'ю. Може ми нарешті побачили оцей період від батька Хмеля до нині суцільно, як один часовий відрізок, і змогли зробити висновки. Може раніше бачили лише фрагменти цього багатостолітнього співжиття «братів», і через те не могли доглядати, де джерело наших нещаст? Звідки вони увесь час нахлинають на українську землю?

БРИТАНЕЦЬ ЛАНСЕЛОТ ЛОУТОН

Є люди, які спроможні дивитися далі, ніж інші. В 1930 рр. у Великобританії такою людиною був відомий тоді журналіст Ланселот Лоутон. Він «дивився далі», зокрема на Україну. Домагався для неї права на самостійність, розуміючи, що колись все-одно це відбудеться; розуміючи, що від цього Європа стане стабільнішою, між іншим тому, що не буде наших масових молитов:

«Молімось, Боже єдиний,
Нам Україну храни,
Всі свої ласки-щедроти
Ти на люд наш зверни.
Дай йому волю,
Дай йому долю,
Дай доброго світу...»

Марія Приймаченко, «Мати плаче і ридає, війну проклинає»

ГОТУЮЧИСЬ ЗАЛИШИТИ «РОСІЙСЬКУ ЗОНУ»...

Нарешті хоч в чомусь українці єдині! Тим «чимось» виявилася справа не мала, а саме справа європейської інтеграції, справа європейського вектора. В листопаді у Вільнюсі має бути підписана угода про асоційоване членство України в ЄС та про створення зони вільної торгівлі. Можна насмішливо сказати, що нас чекає стрибок з «російської зони» до «європейської зони», а зовсім серйозно: нас чекає повернення до місця, де ми були, проте нас звідтам болісно вирвали. В обидвох випадках це «зони», тобто території, де є мінуси та плюси. Однак люди, наші люди, зрозуміли головне: в «європейській зоні» тих плюсів вище Карпат. В якомусь сенсі, період від Переяславської Ради зачинає свої ворота саме тепер, на наших очах. Радіймо, що живемо в такі цікаві часи!

В 1939 р., напередодні II світової війни, Лоутон переконував суспільну думку, що «враховуючи унікальне географічне положення, люба серйозна спроба України скинути ярмо і об'єднати свої землі (розділені тоді на чотири шматки), викличе справжню паніку».

ВКЛЮЧИТИ ДО ЗАХІДНОЇ СИСТЕМИ

На початку 1930 років Лоутон уважно спостерігав за наростаючим політичним напруженням в Східній Європі. Він вважав, що однією з причин, яка захована глибоко під течією подій, було «українське питання». А відтак він робив єдиний висновок: Україну треба негайно включати до системи Західної Європи. «Незалежна, автономна Україна необхідна для економічного прогресу і міжнародного миру», казав він.

Виглядає так, що цю довоєнну думку Лоутона, «переживавши» тисячі раз, в Західній Європі зрозуміли тільки тепер. Тому, що нині ми бачимо в Брюсселі надзвичай серйозний підхід до справи листопадового саміту у Вільнюсі. Хоча, ми розуміємо, що питання відкриті, оскільки Росія Путіна до останнього буде намагатися перекрити шлях виходу з «зони».

Продовження на 4 стор. ►

• ХГ •

У Ватикані оприлюднено власноручне розпорядження Папи Франциска про створення Ради Кардиналів. У цьому документі Святіший Отець пригадує, що серед побажань, висловлених під час підготовчих зустрічей кардиналів перед Конклавом, було переконання в необхідності створення групи, яка би складалася з членів єпископату, що походять з різних кінців світу, з якими Папа міг би радитися, «як індивідуально, так і колективно», щодо особливих справ. Папа Франциск усвідомлював, що така ініціатива «була би значущою допомогою у виконанні служіння Наступника святого Петра».

С-на: Alessandro Bianchi, Reuters

ПАПА СФОРМУВАВ «СУПЕРУРЯД» ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ЦЕРКВОЮ

Саме тому, 13 квітня 2013 р., Папа оголосив про створення робочої групи та назвав її склад. «Тепер, після зрілих роздумувань, – читаємо у документі, – вважаю, щоб оцим Розпорядженням згадана група була установлена як «Рада Кардиналів», завданням якої буде допомагати мені в управлінні Вселенською Церквою та вивчати проект перегляду Апостольської Конституції Pastor Bonus про Римську Курію».

30 вересня 2013 р. ватиканський прес-центр оприлюднив повідомлення про те, що Святіший Отець Франциск створив згадану групу, до неї ввійшли вісім кардиналів. Пропонуємо вам ближче познайомитися з членами ватиканського «суперуряду», який в народі почали називати «папська комісія G8» (тобто «велика вісімка»).

Святіший Отець ввів до складу Ради вибраних раніше осіб, зазначаючи, що звертатиметься до них, як до Ради, так і окремо, запитуючи про справи, які вважатиме гідними уваги. Папа залишає за собою право змінювати кількість членів Ради, відповідно до того, як це буде найпотрібнішим, вважаючи, що діяльність Ради буде «черговим виявом єпископського сопричастя та допомогою в Петровому служінні».

Кардинал ОСКАР АНДРЕС
РОДРІГЕС МАРАДЬЯґА –
член і координатор «комісії G8»

Кардинал Оскар Андрес Родрігес Марадьяґа з Гондурасу є координатором комісії з восьми кардиналів-радників папи Франциска у справі реформи Римської Курії та загального управління Церквою.

Продовження на 5 стор. ►

Мати. Робота Віри Кулеби

БУДУЙМО РІДНУ ХАТУ БЕЗ ГНІВУ!

2001 року під час візиту в Україну Святіший Отець Іван Павло II побажав нам жити ідеалами особистої, суспільної і церковної моралі, служачи загальному добру, гідності і самопосягати. Папа заохотив нас до обов'язку будувати рідну хату наново здобутою незалежністю. Через цей проміжок років, переживши ряд «шквальних» політичних негод, знову мусимо пригадувати своє першочергове завдання, оскільки стаємо свідками ситуацій, які виводять нас із рівноваги, спонукають гніватися. Це найчастіше продиктовано несправедливістю або злом, яке нас вражає. Як опанувати себе, стримати від гніву, від необдуманих вчинків, від гріха?

старанним зусиллям, засвоївши лагідність, терпеливість, довіру до Божого Провидіння та справедливості. Тобто, щоб ми могли досягти певного духовного рівня, мусимо усвідомити, що всі ми маємо вади, яких маємо позбавитися, з якими маємо боротися.

Так, як це зробив цар з однієї давньої історії. Цей чоловік хотів побачити дуже славного пророка, до якого тягнулися всі люди. Але оскільки не міг з ним зустрітися, то послав свого художника, щоб той намалював його портрет. Коли художник приніс портрет до царя, цар покликав мудреців, щоб вони відчитали по обличчю, яка це людина. Мудреці довго огля-

дали портрет і нарешті відповіли: «Це образ злої людини. Ми бачимо ознаки гордості, егоїзму, насильства. Цього не може бути, художник мене обманув», – сказав цар і кинув його до в'язниці. Сам поїхав до пророка і побачив, що портрет точно відображає справжнє лице, подумав собі: «Художник не обманув мене, обманули мене мудреці, коли описували риси пророка. Треба кинути їх до в'язниці». Але пророк відчитав думки царя і заспокоїв його: «Не обманув тебе ні художник, ні мудреці, всі ці вади я дійсно маю в собі. Але відколи зрозумів, що їх маю – відтоді веду з ними боротьбу і їх пермагаю».

Ми, українці, знаємо своє обличчя і свідомі вад особистих і вад тих, хто провокує народний гнів. Всі ці вади ми бачили і знаємо не тільки через «портрети». Але Боже Провидіння покерувало так, що живемо саме при такому «цареві», при такій владі. Щоразу на Божественній Літургії ми молимося за наше правління. Тому нехай наші прохальні моління допоможуть усунути гнів з наших сердець до тих, хто гребує справедливістю, а їм хай Творець дасть свідомість своїх помилок і найшвидше бажання виправити їх мирним шляхом.

о. Корнилій Яремак, ЧСВВ, «Місіонар»

50-ЛІТТЯ II ВАТИКАНСЬКОГО СОБОРУ

РОДИНА НА ПЕРШОМУ МІСЦІ

Через душпастирську конституцію *Gaudium et spes* (Радість і надія), II Ватиканський Собор хотів висловити те, як розуміє присутність та діяльність Церкви у сучасному світі. Беручи до уваги основні моменти зустрічі між Церквою та суспільством, ця конституція на перше місце ставить родину, оскільки «благо особи та людського і церковного суспільства тісно пов'язане з щасливим станом подружньої та родинної спільноти».

Сьогодні багато говориться про різні ознаки кризи у Церкві. В цьому контексті багато уваги приділяється станові духовенства. Очевидно,

що «якість» пастирів сильно впливає на «якість» християнської спільноти. Але також правдою є те, що криза Церкви, брак покликань, є наслідком кризи католицької родини.

На жаль, представлені під час Собору дослідження, що стосувалися слабкості сім'ї, сьогодні є ще актуальнішими, ніж 50 років тому. Інститут сім'ї, – читаємо в *Gaudium et spes*, – затемнений язвами розлучення, так званої «вільної любові», егоїзмом, грішними практиками проти плідності, як також економічними умовами, які вносять замішання у родинне життя. Блаженний Іван Павло II

в апостольському листі «Надходить нове тисячоліття» писав, що в питаннях, які стосуються сім'ї, «Церква не може піддаватися тисковій певної культури, навіть якщо вона дуже поширена, а навіть – войовнича».

II Ватиканський Собор закликає всіх християн докладати старань для сприяння сім'ї, «як свідченням свого життя, так і однозгідною співпрацею з усіма людьми доброї волі». Церква як ніколи потребує чоловіків та жінок, які з розсудливістю відповідатимуть на цей заклик. Більше того, справа сім'ї повинна би стати головною перспективою діалогу між конфесіями та релігіями.

Вічність – вона є. Говорити про це нині вважається дуже немодним, навіть серед богословів. Розмови про життя після смерті розглядаються як втеча від життя дочасного. Гаразд, проте якщо вічність таки існує? Чи можна тоді пройти повз неї байдуже? Чи можна її легковажно відсунути в сторону, мовляв це тільки марне «втішання себе»? Чи не вічність створює повагу, свободу, надію в житті?

Людина є образом Бога – тільки, цей образ, не рідко надзвичайно спотворений. Він є чистим лише в Ісусі Христі: Він є поверненим образом Бога. Проте, якого Бога ми тут бачимо? Чимало з нас на основі неправильно інтерпретованої богословії виробило собі зовсім фальшивий образ Бога: образ Бога жорстокого, який вимагає крові власного сина. Бог зі Святого Письма не вимагає однак людських жертв. Поки Авраам приклав ніж до грудей свого сина, його зупинив наказ Бога. Замість хлопця з'явився баран. Для Бога Ізраїля не смерть людини, а натомість її життя є службою Богу. Іринеї

Ліонський представив це в прекрасній формулі: «Gloria Dei homo vivens» – Славою Бога є людина, що живе. Таке «жертвування людини» є службою, якої вимагає Бог. Тоді, чим є Хрест Господній? Він є вираженням оцієї Любові, яка повністю прийняла людину, а отже зійшла також в його провину та смерть. Таким чином вона стала «жертвою» як любов безмежна, яка людину – овечку загублену – бере на плече і крізь гріховну ніч несе назад до Батька. Відтоді існує нова постать терпіння: терпіння не як прокляття, а як любов, що змінює світ.

Кардинал Йосиф Рацінґер, з книги «Der Gott Jesu Christi».

ВІЧНІСТЬ – ВОНА Є

ВІЧНІСТЬ – ВОНА Є

С-на: Gianni Giansanti, 1993 р.

Єгипетські копти супроводжують труни зі своїми братами по вірі, які в Каїрі були убиті урядовими військами. С-на: wordpress.com

НАЙБІЛЬШІ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ХРИСТІЯН ЗА ВСЮ ІСТОРІЮ

Нещодавні події в Єгипті привернули увагу ЗМІ до проблем християн-коптів, яких у цій арабській країні близько 9 мільйонів. Ісламісти, деякі з котрих звинувачують християн у змові проти президента-радикала Мурсі, руйнують храми, розоряють монастирі й шпиталі, нищать майно християн. Яких убивають або змушують зректися їхньої віри... На свято Успіння Пресвятої Богородиці більшість християн у Єгипті залишилися вдома. Адже велике згромадження вірних стало б легкою мішенню для екстремістів...

Зрештою, Єгипет – це лише гаряча тема, гоніння на християн відбуваються по цілому світу. За даними американської організації Pew Forum on Religion and Public Life, християн притісняють у 130 країнах світу, юдеїв – у 75, буддистів – у 16. Найбільше кривд християни зазнають у мусульманських та тоталітарних державах. За даними звіту World Watch List організації Open Doors, найгірша ситуація у Північній Кореї, Ірані, Сомалі, Афганістані, Ємені, Мавританії, Зімбабве, Бірмі. У Саудівській Аравії і на Мальдівах взагалі не існує свободи віросповідання – усі громадяни зобов'язані сповідувати іслам.

Під час громадянських війн і міжусобних конфліктів місцевих «князьків» християни стають винним у всіх бідах «цапом-відбувайлом»... За переписом 1987 року, в Іраці було 1,4 млн. християн. Після падіння режиму Саддама Хусейна понад 800 тисяч іракських християн стали біженцями. А ті, хто залишився, щодня ризикують життям... Нещодавня «арабська весна» загострила ситуацію. Нестабільність, нетерпимість і ненависть на Близькому і Середньому Сході створюють атмосферу подібну тій, що панувала в Ірані 1979 року після повалення шаха Пахлаві...

У столиці Сомалі, Могадишо, єпископ Сальвадор Коломбо був застрелений під час Євхаристії, після чого екстремісти почали стріляти у християн і підпалили катедрu. А згодом зрівняли її із землею...

У Пакистані селянці, матері п'ятьох дітей Азії Бібі, мусульмани забороняли брати воду з джерела – поки вона не перейде на іслам. Християнка відмовилася, і селяни-мусульмани виріши-

ли здійснити самосуд. Поліція врятувала Бібі, однак під тиском радикальних імамів шеф служби безпеки наказав арештувати християнку за зневагу ісламу. Послався на її репліку: «Ісус Христос вмер за мої гріхи й гріхи світу! А що для людей зробив Магомет?».

На Занзібарі, в Іраці, Колумбії (там лише цього року марксисти закатували чотирьох священнослужителів) та інших країнах священники регулярно отримують погрози, чимало християн перебувають в неволі чи піддаються тортурам.

Трагедія християн є тихою, бо про неї мало хто говорить. Обурливою є відсутність реакції з боку традиційно християнських країн. Їхні уряди готові «голову покласти» за права геїв і лесбійок, однак чомусь ігнорують долю християнських меншин. Уряд Великої Британії припинив допомагати африканській Малаві після того, як двох тамтешніх геїв засудили до 14 років виправних робіт. Але той самий уряд досі стабільно переказує 350 млн. фунтів Пакистану, де Азія Бібі чекає на ймовірне повішення – таким є рішення

суду першої інстанції... Західний світ аплодував падінню апартеїду в ПАР, однак проковтнув расистську політику Роберта Мугабе в Зімбабве, як і сплановані військовою хунтою гоніння

християн у Бірмі. А скільки галасу підняли через заборону гей-пропаганди у Росії! Звучали навіть заклики до бойкоту Олімпіади в Сочі. Але гомосексуалістів в РФ ніхто вирізувати не збирається, водночас сотні тисяч християн у світі не знають, чи доживуть до кінця року...

Віто Надашкевич, «Високий Замок»

Трагедія християн є тихою, бо про неї мало хто говорить. Обурливою є відсутність реакції з боку традиційно християнських країн.

КОРОТКО

КАНОНІЗАЦІЯ ІВАНА XXIII ТА ІВАНА ПАВЛА II

Канонізація, тобто проголошення свяtimi Католицької Церкви блаженних пап Івана XXIII та Івана Павла II відбудеться 27 квітня 2014 р., в Неділю Божого Милосердя. Цю дату, разом з канонізаційними декретами, затверджено під час консисторії кардиналів під проводом Франциска.

Таким чином трохи більше третини – 90 з 266 пап були досі проголошені Католицькою Церквою свяtimi або блаженними. Серед них – всі Папи, які були єпископами Риму в часи гонінь (до Міланського Едикту 313 р.), вони мученики за віру. До цієї дати на катедрі святого Петра був 31 Папа.

У XX столітті був проголошений святим Пій X (1903-1914), а блаженними стали Пій IX (1846-1878) і Іван XXIII (1958-1963). Іван Павло II став першим Папою, прославленим в третьому тисячолітті. (Радіо Ватикан)

ФРАНЦИСК ПРОДОВЖУЄ ПРОГРАМУ БЕНЕДИКТА XVI

Незважаючи на очевидні різниці стилів і темпераментів, немає жодної важливої різниці між програмою папи Франциска і його попередника – вважає філософ і член Французької Академії Ремі Браґ. У статті видання «Le Monde» він аналізує нещодавнє інтерв'ю Папи для єзуїтського часопису і відмічає у ньому присутність постульованої Бенедиктом «герменевтики тягlostі». Автор підкреслює, що Франциск розважливо і методично впроваджує у життя програму свого попередника. («Католицький Оглядач»)

ДОЛЯ Ю. ТИМОШЕНКО

Предстоятелі Церков і лідери релігійних об'єднань України звернулися до президента країни із закликом виконати рішення Європейського Суду з Прав Людини і звільнити Юлію Тимошенко від покарання. ЄСПЛ визнав арешт Юлії Тимошенко незаконним, політично мотивованим та ухваленим через суддівське свавілля. Серед підписантів немає Глави Української Православної Церкви Московського Патріархату.

Тимчасом Юлія Тимошенко погодилася залишити Україну для лікування в Німеччині, немає однак поки згоди на це президента Януковича. Тимошенко написала, що рішилася на такий крок, оскільки хоче, щоб листопадова зустріч Україна-ЄС у Вільнюсі завершилася успіхом (Брюссель наполягає на звільненні Тимошенко з-за ґрат). «Заявляю чітко та ясно: мій можливий від'їзд до Німеччини не є еміграцією. Я ніколи і ніде не проситиму політичного притулку, не ховатимуся по закордонню. Я своє вже давно відбоялася. Я братиму найактивнішу участь у звільненні України від диктатури». (Р.К.)

ГЕЇ ПОГРОЖУЮТЬ КОРОЛЕВІ МАКАРОНІВ ЗА ОБОРОНУ ТРАДИЦІЙНОЇ РОДИНИ

На рішучий жест в обороні традиційного поняття сім'ї відважився італійський «король макаронів» Гвідо Барілла. У інтерв'ю для Радіо 24 він заявив, що його фірма ніколи не використає популярних на сьогоднішній день гей-тем. «Ми маємо рішуче іншу культуру. Для нас поняття родини є святим і залишається одним з основних вартостей фірми» – заявив Барілла і застеріг, що ним не керує брак поваги до гомосексуалістів, але простий факт, що він з ними не погоджується. Гей-товариства закликають бойкотувати продукцію фірми BARILLA, розраховуючи на підтримку в інших країнах. Але італієць не переймається цим бойкотом: «Якщо їм це не подобається, то не мусять їсти наші макарони. Всім подобатись не можна». («Католицький Оглядач»)

DISCOVERY CHANNEL ЗНЯВ У ЧОРНОБИЛІ ПРОГРАМУ ПРО РИБОЛОВЛЮ

Зйомки однієї із серій документального циклу «Річкові монстри» міжнародного телеканалу Discovery Channel відбувалися в Україні на території Чорнобильської атомної станції. Ведучий циклу Джеремі Вейд вирушив туди, щоб порибалити в ставку охолоджувачі четвертого реактора, який вибухнув 1986 року. Він намагався з'ясувати, чи дійсно радіація породила фантастичних риб-гігантів. Побачити цю риболовлю можна буде в новому сезоні програми «Річкові монстри», що стартує 5 жовтня на Discovery Channel і виходитиме по суботах ввечері. («Телекритика»)

▼ Продовження. Початок на 1 стор.

ВИСТУПИ ЛОУТОНА НА ЗАХИСТ УКРАЇНИ

В 1935 та 1939 році у Великобританії відбулися дебати, присвячені українському питанню. Обидва виступи Лоутона були подібні. У них він «наголошував на несправедливому для українців характері версальської системи договорів, яка закріпила розчленування України після І світової війни. Відкрито говорив про польсько-українське протистояння в Східній Галичині 1920-30 рр. та про здійснювану Варшавою політику ополячування українців.

Кажучи про репресії більшовицької диктатури проти діячів українського національного руху на території СРСР, Л. Лоутон стверджував, що «жахливий голод, який спустошив Україну в 1932-33 рр., був запланованою дією, а відтак був елементом політики репресій».

Підсумовуючи, Лоутон робив такі висновки: «українська нація, це реальність, яка має за собою не менше тисячу років власної історії. Ні одна нація не боролася так завзято, як українська, щоб ствердити свою самостійність; українська земля наскрізь просякнута кров'ю.» (цитовання за «Аргументом»)

ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ ЗА ЄВРОІНТЕГРАЦІЮ

Єдність напередодні зустрічі у Вільнюсі продемонстрували Церкви, підтримала курс України на Захід в тому числі Українська Православна Церква Московського Патріархату. Ось текст документу, підписаного представниками Церков в Україні.

ЗВЕРНЕННЯ ЦЕРКОВ І РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Шановні співгромадяни! Будучи невід'ємною частиною українського суспільства та відчуваючи духовний обов'язок і громадянську відповідальність, вважаємо за необхідне звернутися до вас з приводу європейської інтеграції України та поділитися деякими своїми міркуваннями.

Історично так склалося, що від давніх часів український народ був частиною європейського цивілізаційного простору. У зв'язку з Європою, її духовною, культурною, освітньою, правовою традицією будувалося наше суспільне і державне життя.

Зараз Україна стоїть перед вибором шляху свого дальшого розвитку. На нашу думку, майбутнє України природно обумовлене нашим історичним корінням –

ГОТУЮЧИСЬ ЗАЛИШИТИ «РОСІЙСЬКУ ЗОНУ»...

Президент України приймає гостей з Євросоюзу. Праворуч від В. Януковича експрезидент Польщі А. Квасьневський, один з головних перемовників щодо звільнення з тюрми Ю. Тимошенко. Світлиця: Сергій Іллін, Олександр Індічій, Олександр Пілюгін та Руслан Марченко

бути незалежною державою в колі вільних європейських народів.

Переконані, що цей вибір не є і не може вважатися протиставленням України нашому історичному сусіду – Росії. Адже її державність, історія та культура теж тісно пов'язані з Європою. Сподіваємося, що російський народ і держава визнаватимуть і поважатимуть право України, як незалежної держави, обирати власний шлях у майбутнє – так само, як Україна визнає і поважає незалежність і суверенітет Російської Федерації.

Цілком зрозуміло, що сучасна об'єднана Європа має не лише здобутки. Чимало в ній того, що потребує змін чи виправлення – так само, як і наш український дім. Традиційні релігійні, культурні, сімейні та моральні цінності, на яких століттями ґрунтувалося життя народів Європи, – дорогоцінний скарб, який ми повинні цінувати, спільно берегти, захищати і примножувати. Знаємо, що у цій справі в Європі в нас є багато однодумців, з якими ми готові об'єднати зусилля.

Сподіваємося, що через суспільну дискусію Україна обере для себе найкращий шлях розвитку. Ми ж будемо молитися, щоби Всевишній дав мудрість і правителям, і всьому народу та допоміг зробити правильний вибір. До такої молитви закликаємо і всіх наших вірних.

З повагою –
Патріарх Філарет (Денисенко),
Предстоятель Української
Православної Церкви
Київського Патріархату;
Митрополит Володимир
(Сабодан), Предстоятель
Української
Православної Церкви;
Верховний Архієпископ
Святослав (Шевчук),
Отець і Глава Української
Греко-Католицької Церкви;
В'ячеслав Нестерук, Голова
Всеукраїнського Союзу

Об'єднань Євангельських
Християн-Балтистів;
Михайло Паночко, Старший
єпископ Церкви християн віри
євангельської України;
Архієпископ Петро Мальчук,
глава Комісії з питань
відносин між державою
і Церквою Римо-Католицької
Церкви в Україні;
В'ячеслав Горпинчук,
Єпископ Української
Лютеранської Церкви;
Уланд Шпалінгер, Єпископ
Німецької Євангелічно-
Лютеранської Церкви України;
Яків Дов Блаих, Головний рабин
м. Києва та України,
Об'єднання Юдейських
Релігійних Організацій України;
Муфтії Ахмед Тамім, Голова
Духовного Управління
Мусульман України.

БЛАЖЕННІШИЙ ЛЮБОМИР ГУЗАР: НАС ЛЯКАЮТЬ!

Сьогодні нас лякають, що якщо Україна зблизиться із Західною Європою, то опиниться в небезпеці втратити духовні цінності, якими ми жили впродовж століть і якими хочемо жити й надалі. Чи справді такий закид достатньо виправданий? Чи справді це повинно було б нас знеохотити від зближення, об'єднання – головню духовно – із Західною Європою? Нема сумніву, що в Західній Європі сьогодні не все так гарно розвивається, як би хотілося. Отже, здавалося б, є підстави нас лякати. Але як справді виглядає Західна Європа?

У Європі упродовж минулих ста років утворились дуже небезпечні течії: нацизм, фашизм і комунізм. Однак Західна Європа, яка витворила ці

напрями, знайшла у собі силу їх позбутися. Те, що характеризувало Німеччину в гітлерівські часи, на сьогодні перестало бути тривогою, перестало існувати. Те саме спіткало і фашизм в Італії. Як так сталося, що ці дві диктатури зникли? Завдяки чому вони перестали існувати? Хто їх цього позбавив? Відповідь одна: самі ж люди, серед яких ці жахливі диктатури і розвивалися. Народи, які, з одного боку, були творцями, а з іншого – і жертвами цього, зуміли позбутися цих жахливих систем.

Сьогодні в Західній Європі також існують подібні течії, головню морального характеру, які є, властиво, руйнівними для суспільства. Нас же залякують, що, наближаючись до Західної Європи, ми приймемо ці течії. Об'єктивно цитують, що у Франції парламент прийняв закон, який дозволяє одностатеві спілки, навіть називає їх подружжями. Справа справді виглядала б небезпечною, але є певний факт, який чомусь нерадо цитують. Ідеться про те, що у відповідь на таке рішення парламенту півтора мільйона громадян Франції протестували на вулицях своїх міст. Ми повинні розуміти, що їхній парламент не є остаточним словом про стан душі французького народу. Адже на вулиці вийшло тих півтора мільйона людей і саме вони засвідчили про духовний стан французів. Щось подібне сталося в Італії, де старалися заборонити згадувати Бога у державних школах. І як наслідок, не тільки Церква, а й народ заперечував.

Немає потреби заперечувати, що існують погані течії в Західній Європі. На жаль, Європа, яка виросла на християнських засадах та духовних цінностях найвищого розряду, сьогодні має такі прояви. Але, з іншого боку, не можна забувати, що ці народи, як і в останні сто років, мають у собі духовну силу. Тому

не треба надмірно боятися.

Не кажу, що маємо приймати все те, що приймає Західна Європа. Ми мусимо бути критичними: дивитися з розплющеними очима і відкритими умами на те, що відбувається. Але абсолютно не треба впадати у надмірний страх, немовби зближаючись із Західною Європою, ми наближаємося до нашої духовної руїни. Якщо ми будемо шанувати ті духовні цінності, які є в нашому народі – то не маємо причин боятися євроінтеграції.

ПАТРІАРХ СВЯТОСЛАВ: УКРАЇНА ПОВЕРТАЄТЬСЯ ДО ЄВРОПИ

Коментуючи для «Живого.ТБ» можливе підписання угоди про асоціацію між Україною і ЄС, Блаженніший Святослав зауважив, що це буде історична подія для України та українського народу. На його думку, підписання цього документу можна прирівняти до зустрічі президентів у Біловезькій Пущі, яка поклала край існуванню Радянського Союзу як імперії комуністичної влади.

«Актом підписання Угоди Про Асоціацію з ЄС наша незалежність буде утверджена. Тому релігійна спільнота, зокрема глави християнських Церков та релігійних організацій, не можуть стояти осторонь цієї дискусії», додав він. Ідеться про світоглядні моменти усвідомлення незалежності українського народу і держави, яка буде мати визнану європейську ідентичність.

Як сказав Глава УГКЦ, у тексті Угоди буде сказано про те, що Україна – це держава із європейською ідентичністю. Тож підписанням цього документу Україна не так входить у Європу, як, радше, буде до неї повертатися. Адже через історичні події Україна була відчужена від європейського цивілізаційного континенту. «Сьогодні ми, як незалежна держава, повинні відкрити своє європейське коріння. Ми повертаємося до свого коріння та своєї ідентичності як незалежна держава, – повертаємося до своєї європейської сім'ї народів», – додав він.

Наостанок Патріарх Святослав зазначив, що «дорога України до Європи – це дорога розвитку і утвердження демократії в українському суспільстві».

Для «ХГ» підготував Андрій Фецин

ПАПА СФОРМУВАВ «СУПЕРУРЯД» ДЛЯ УПРАВЛІННЯ ЦЕРКВОЮ

▼ **Продовження.**
Початок на 1 стор.

У сфері управління Кардинал має багаторічний досвід. Іван Павло II іменував його кардиналом у 2001 році, в той самий день, що і кардинала Бергольйо. У Латинській Америці вони з Папою неодноразово працювали пліч-о-пліч. Разом вони брали участь у конференціях для латиноамериканських єпископів, а також у написанні т. зв. Апаресідського документу у 2007 році. Сьогодні Папа продовжує використовувати цей текст. Під час зустрічей з латиноамериканськими лідерами у Римі він дарує їм його примірник.

Завдання кардинала Марадьяги полягає в тому, щоб координувати працю групи, що буде базуватись на проблемах, які кардинали підняли на приватних зустрічах напередодні конклаву. Саме на цих «загальних конгрегаціях» виникла ідея створення комісії у справах реформи. Папа Франциск особисто говорив, що власне на цих зустрічах кардинали просили створити комісію, яка б займалася реформою Римської Курії та церковного управління.

Кардинал МОНСЕНГВО ПАСІНЬЯ:
«борець за права людини»
у папській «комісії G8»

Папа Франциск обрав його до своєї дорадчої комісії як представника Африки. Кардинал Монсенгво народився у Демократичній Республіці Конго у 1939 році. Він походить із знатної родини Басаката, а його ім'я означає «внук провідника племені». У Церкві Африки кардинал відомий своєю боротьбою за поширення прав людини, особливо в часі диктатури Мобуту Сесе Секо. Кардинал очолює Симпозіум Єпископських Конференцій Африки та Мадагаскару, а також католицький рух «Pax Christi International», що прагне поширювати мир у конфліктних зонах.

З 2007 року він є Архієпископом Кіншаси, а у 2010 році був піднесений до кардинальської гідності. У 2012 році він проводив духовні вправи для Бенедикта XVI та Римської Курії.

ДЖУЗЕПPE БЕРТЕЛЛО:
дипломат і єдиний італієць
у папській комісії

Кардинал Джузеппе Бертелло має більше 40 років досвіду праці у дипломатичній сфері Апостольської Столиці. Хоча він є європейцем, проте добре знайомий із Латинською Америкою і тим значенням, яке вона має для Церкви. Близько 7 років він служив нунцієм у Мексиці, був дипломатом у Італії і в Руанді в часи тамтешнього геноциду. Після тієї жорстокої війни, його спроби принести мир в цю африканську країну отримали визнання.

На даний час Джузеппе Бертелло є главою Губернаторства Міста-Держави Ватикан, відділу, що наглядає за щоденним управлінням і логістикою цієї найменшої в світі країни. Папа Бенедикт XVI підніс його до кардинальської гідності 18 лютого 2012 року. Він також є членом Конгрегації у справах єпископів, Конгрегації у справах євангелізації народів та Папської Академії для справедливості і миру.

Кардинал ЕРРАЗУРІС ОССА:
найбільш досвідчений
із папських радників

Чилійський кардинал Франціско Хав'єр Ерразуріс Осса має, мабуть, найбільший досвід серед восьми кардиналів, котрих Папа Франциск призначив у свої радники. У цій групі він представляє Церкву в Латинській Америці. У кардинала Ерразуріса довгий досвід управління Церквою. Серед восьми кардиналів він – найстарший і єдиний, вік котрого перевищує 80 років.

З 2003 по 2007 рік він очолював CELAM (Конференцію Латиноамериканських Єпископів). В останній рік свого президентства він призначив кардинала Бергольйо (тоді ще Архієпископа Буенос-Айреса) координатором написання Апаресідського

документу – одного із найважливіших документів Церкви в Америках. Тоді в інтерв'ю він пояснював головні цілі зібрання в бразильській Апаресіді: «Ми хотіли створити середовище єдності, місце, де єпископи би почували себе комфортно. Де вони могли б обмінюватись своїми думками, щоденним спілкуванням з людьми, з покірними людьми, з політиками і комунікаторами». Саме цей досвід кардинал Ерразуріс принесе на зустрічі папської комісії. Окрім того, будучи знайомим із працею і особистістю кардинала Бергольйо, він зможе допомогти комісії кардиналів адаптуватись до стилю управління Папи Франциска.

Австралійський кардинал Джордж Пелл: Курії доведеться змінити стиль гри

Перед початком цьогоорічного Конклаву, коли кардинала Пелла запитали звідки, на його думку, походить новий Папа, він відповів, що, мабуть, з Європи. А потім додав: «Проте в найближчі 50-100 років будемо мати папу з Південної Америки, і, можливо, не одного».

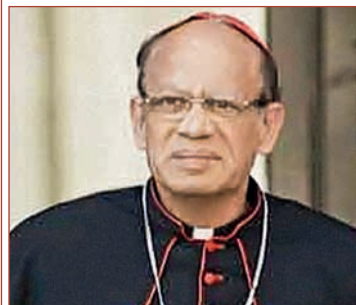
Від самого початку кардинал Пелл говорив, чого очікує від нового папи, і виглядає на те, що він отримав те, чого чекав: «Нам потрібен папа, котрий зможе промовляти до світу, до сучасної комунікації, і я думаю, що цього разу нам потрібен папа, котрий заохотить Курію змінити правила гри».

Кардинал Пелл у папській комісії представляє Австралію. Він є Архієпископом Сіднею.

Яке б рішення не прийняла комісія, одного від кардинала Пелла можна точно чекати. Одну із своїх зустрічей з новообраним Папою він підсумував так: «Я обіцяв йому цілковиту вірність». Кардинал Пелл особисто знайомий з Папою Франциском близько 10-15 років. До складу комісії щодо реформи Римської Курії та Управління Церквою він увійшов як провідний кардинал із Тихоокеанського регіону.

Індійський кардинал ОСВАЛЬД ГРАСІАС
в комісії представляє Азію

Зростаючу Церкву Азії в комісії представляє кардинал Освальд Грасіас, Архієпископ Бомбею. «Я був здивований.

Але, звичайно, якщо Святіший Отець потребує моєї допомоги, то я готовий її надати і надіюсь, що зможу йому допомогти. Але, чесно кажучи, не знаю, наскільки я зможу допомогти», – говорив Кардинал після призначення до папської комісії.

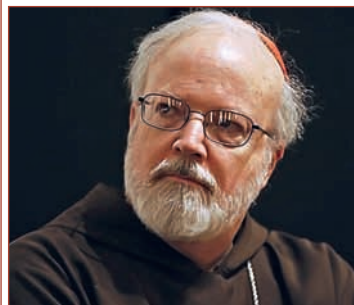
Кардинал Грасіас був призначений Архієпископом свого рідного Бомбею у 2006 році. Наступного року папа Бенедикт XVI іменував його кардиналом. Кардинал відомий за свою чітку критику насильства проти жінок в Індії, а також за поширення міжрелігійного діалогу. Він сподівається, що папа Франциск візьме до уваги потреби з усіх куточків світу: «Саме він вирішуватиме усе, однак ми можемо принести до нього прагнення місцевих народів і очікування світу, ментальність різних культур».

Кардиналові 68 років і він вважає, що після обрання папи Франциска Церква переживає історичні часи: «І це прекрасно. Святіший Отець відкриває двері для світу, як Іван XXIII, і дозволяє досвід та очікуванням ззовні увійти в Церкву і зробити її більш відповідною до цих часів». В Азії проживає 11 відсотків католиків світу. Кардинал Грасіас є одним із 11 кардиналів на цьому континенті.

РЕЙНХАРД МАРКС: знайомий з потребами Східних Церков

До складу папської комісії увійшов німецький кардинал Рейнхард Маркс, котрий є також Архієпископом Мюнхена. У рідній Німеччині він вивчав моральну теологію і соціальну доктрину. У комісії цей 60-річний кардинал є представником Європи. До кардинальської гідності його підняв Бенедикт XVI в листопаді 2010 року. Ставши Архієпископом Мюнхена, він унаслідок титулу, який Бенедикт XVI носив в кінці 70-их років. В березні 2013 року кардинал був обраний президентом Єпископської Комісії, акредитованої при Європейському Союзу. Кардинал також є членом Конгрегації для Східних Церков.

Кардинал ШОН О'МЕЙЛІ:
досвід роботи з молоддю та смиренність для реформи Курії

На перший погляд, у кардинала Шона О'Мейлі багато спільних рис з папою Франциском. Перш за все тому, що цей бостонський кардинал відомий простим і строгим підходом до свого служіння. Коли Кардинал приступив до виконання своїх обов'язків в бостонській архієпархії, то продав архієпископський будинок і переїхав жити до семінарії. Він належить до чину капуцинів і зазвичай його можна побачити в капуцинському плащі, якому він надає перевагу над формальним священничим одягом. У сфері церковної політики вони двоє також мають спільні погляди. Архієпископ Бостона раніше говорив про потребу мати ефективну Курію, яка б підтримувала Папу в управлінні Церквою.

Кардинал О'Мейлі любить шукати нових шляхів для поширення Євангелія, а особливо для того, щоб якомога більше залучити молодь. За словами Кардинала, ключем до успіху віри в майбутньому є зробити так, щоб люди нею захоплювались. «Однак це має починатись із нашої особистої віри, духовної подорожі та дружби з Господом. Чим більше ми усвідомлюватимемо, що отримали і наскільки Господь любить нас, тим більше ми будемо хотіти ділитися цим», – вважає він.

Після того, як в 2006 році папа Бенедикт XVI іменував його кардиналом, він працював у кількох папських комісіях, а також працював з єпископами з обох Америк. Як Архієпископ Бостону, він займався справою сексуальних зловживань, не надаючи жодної толерантності винним представникам духовенства.

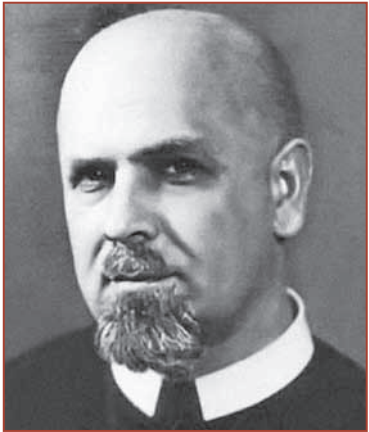
Однак однією із найважливіших його рис є здатність до комунікації. Він – дуже смиренна і доступна людина, що завжди притягує до себе увагу. Ця риса має стати йому в нагоді у праці з іншими кардиналами для формування майбутнього Католицької Церкви.

Для «ХГ» Роман Амбріс на основі повідомлень «Католицького Оглядача», Rome Reports та Радіо Ватикан

[З літопису християнської України]

РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНЕ ДІЛО ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Коли загально говорити про церковно-релігійне діло Ярослава Мудрого Володимировича, то можемо вжити слів київського митрополита Іларіона, що, виспівуючи славу Володимира Великого похвальними словами говорив і про його сина Ярослава, майже напередодні його смерті, підсумовуючи 30 літ його володіння Київською Державою. Процитуємо довший відступ цього цінного пам'ятника XI століття, щоб немов увійти в духа і думання цієї епохи, хоч і мусимо обмежитися лише до уривків з нього.

«І хвалить похвальними словами римська країна Петра і Павла, бо через них увірнула вона в Ісуса Христа, Сина Божого. Азія ж і Єфез – Івана Богослова; Індія – Тому, Єгипет – Марка. Всі країни, і міста і люди віддають честь і славлять кожний свого вчителя, що навчив їх справжньої віри. Похвалімо ж і ми по наших силах, хоч і малими похвалами, нашого вчителя і наставника, що велике і славне створив, великого князя землі нашої – Володимира, внука старого Ігоря, сина славного Святослава, що володіючи в свій час мудрістю і хоробрістю, в багатьох країнах прославився, і за свої перемоги і сили він дотепер згадується і славиться. Не в малій бо і не в невідомій землі він владарював, але в руській, яка є знана і славна на всіх кінцях землі.

Та й добрий свідок твого благовір'я, о Блаженний – свята церква святої Богородиці Марії, яку ти збудував на правовірній основі. Там і хоробре твоє спочиває сьогодні тіло, чекаючи на архангельську трубу. Дуже добрий і вірний свідок і син твій Юрій, якого Господь сяючи і пахтить тиміямом запашином, хвальними пеанами і побожними святими піснями! І, оглянувши все те, звеселись і похвали предоброго Бога – Творця того всього!»

В таких рамках і такими словами схарактеризував Іларіон діяльність Ярослава. З тієї характеристики пробивається те, що вже було відзначене і в літописах: «Батько його заорав і зрушив землю, тобто святам хрищенням

З настанов Ярослава Мудрого синам: "Більше над усе майте страх Божий"

просвітив, а він засіяв серця людей книжним повчанням». Отож слід розглянути кілька згаданих ділянок цієї багатогранної церковно-релігійної діяльності Ярослава.

В першу чергу треба приглянутися Ярославові, як будівничому Божих храмів, які надали українським селам і містам зовнішньо-християнського вигляду. Митрополит Іларіон на першому місці підкреслює церковно-релігійну діяльність Ярослава. В тому він продовжував діло батька, щоб дати цілій державі зовнішній християнський вигляд та задовольнити потреби християнського населення в практикуванні релігійного життя, молитви і виконуванні священних таїнств. Найвизначнішими церковними спорудами в Києві була церква «десятинна», а тоді свята Софія та церква Благовіщення на Золотих Вратах. Подібна св. Софія постала в Новгороді Великому. За прикладом головних Ярославових осідків пішла вся його земля. Літописці досить таки точно відзначають буду-

вання і благословення церков чи монастирів, а то і їх руїну чи нещасливі випадки пожеру. За Ярослава вже виразно занотовуються перші побудови монастирів з відповідними монастирськими церквами. Маємо відзначений Святоюрський монастир княжої фундації, Святоїринський монастир в честь патронки княгині Ірини-Інгеґарди, що являються чи не першими київськими монастирями, хоч і не знаємо, хто були перші їх подвижники – зайшли грецькі двірські ченці і черниці, а чи місцеві кандидати духовного подвизання.

Літопис Нестора записує ще за життя Ярослава і початок Києво-Печерського монастиря, який згодом здобуде собі перше і провідне місце, і збереже його в цілій християнській історії України. Та про нього слід буде згодом сказати ширше. Взагалі, будівництва храмів і церков притаманне саме отим першим десятиліттям українського християнства. Треба було виповнити, можна б сказати, пустий простір та дати відразу відповідні

культові місця для охрищеного народу, на зміну давнім поганським. Згодом прийде в тому огляді до певного насичення потреби, і вже не цей аспект стоятиме на першому місці. А втім, і самі князі не могли не спостерегти, що саме храм, спільний для всіх прошарків населення, помітно спаював між собою народну громаду, помагав витворювати націю, свідому свого пов'язання і співзалежності, починаючи від найглибших вузлів сумління.

Коли митрополит Іларіон підкреслив будівництва церков за Ярослава, то літописець Нестор звертає окрему увагу на просвітянську діяльність Ярослава. Ця діяльність мала кілька ланок і була продумана в державних масштабах, не виключаючи приватної ініціативи. Найперше ж таки йшло про самих учителів народу: ними він уважав, на підставі фактичного стану тодішнього світу – представників духовенства, яке почав обдаровувати для цього щедрою рукою, наказуючи повнотою посвятитися церковним спра-

вам і навчанню народу. Пише літописець: «І споруджував й інші церкви по городах і по селах, наставляв духовників, даючи їм за свій власний рахунок прожиток, та приказував їм учить людей, бо це їм доручено самим таки Богом, та слугувати церквам». У висліді цієї посиленої акції, як відтворює літописець, «розмножилося духовенство та християни». До того просвітянського діла були притягнені відай таки й оті перші побудовані Ярославом монастирі княжої фундації, бо, як свідчить літописець, Ярослав «дуже любив священиків, але ченців любив найбільш! (преізлиха)».

Дальшим елементом всенародного обучення була книга, її виготовлення і вжиток. Ярослав особисто дав приклад цінування книги і її вжитку. Літопис, хоч і дуже лаконічно, записує такі знаменні слова: «і прикладався до книг, і прочитував їх часто, і вдень і вночі». Будучи правлячим володарем чи не найбільшою в тодішній Європі держави, і то на кордонах неспокої Азії, таке свідчення – це справді незвичайна похвала. При всіх внутрішньо- і зовнішньо-політичних ускладненнях він потрапив знайти час, як не за дня, то бодай вночі, щоб розчитуватися в книжці.

Але читання тодішніх книг вимагало іншої, складнішої умовини: написання чи переписання книг, а то й перекладу їх з чужих мов. І тут маємо цінне літописне свідчення про творців і прихильників староукраїнської перекладницької літератури. Літописець, нав'язуючи до тієї нестримної жадливості Ярослава до книг, записав: «І зібрав багато писарів, перекладав з грецької на слов'янську мову. І так списав багато книг, в яких розчитуються вірні люди та й насолоджуються божеським ученням».

І нам здається, що і самого Ярослава треба зачислити до староукраїнських письменників і, може, з-за якогось його авторства книг народ також назвав його «Мудрим». За такого князя та з таким його помітним заінтересуванням у книзі, можемо сьогодні певно твердити: перша українська національна бібліотека і перша Спілка Письменників України мають своє походження саме від князя Ярослава Мудрого.

о. Атанасій Великий, ЧСВВ

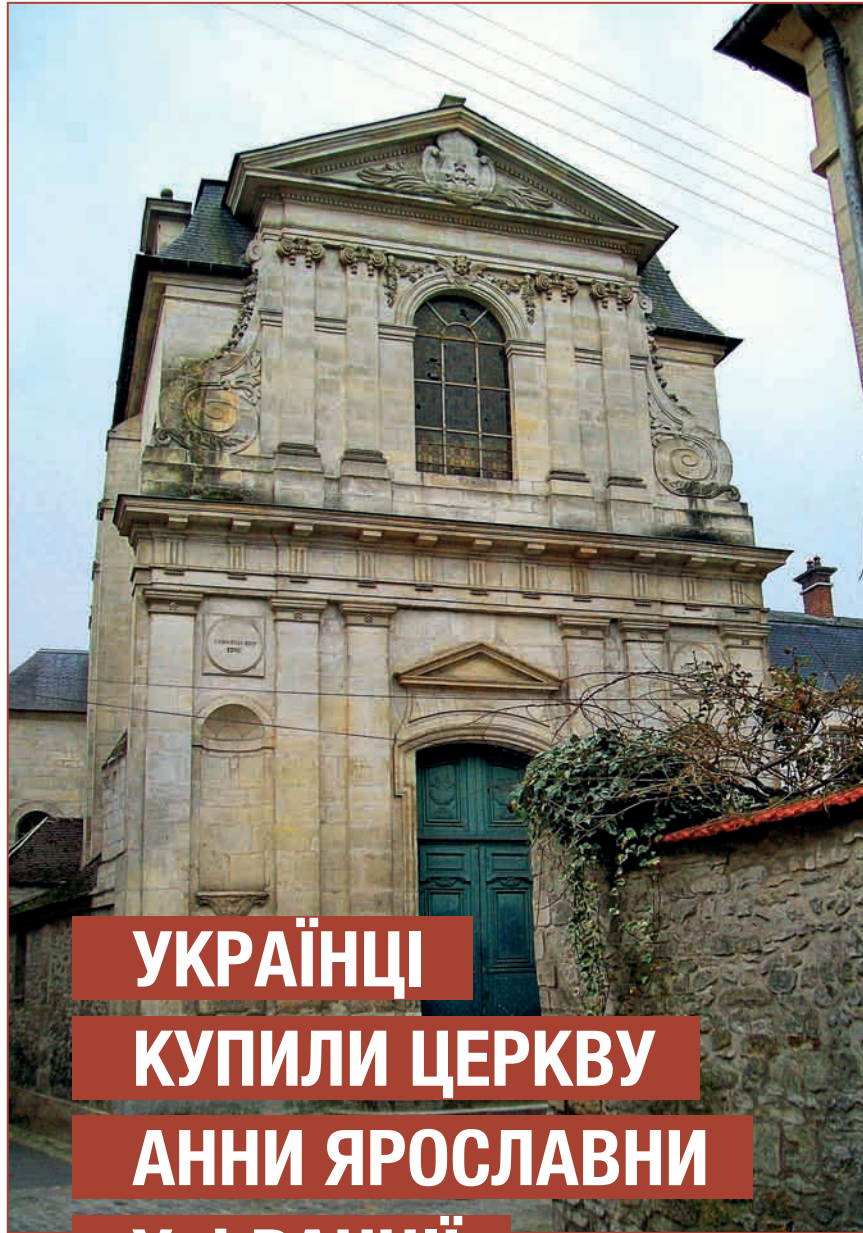
За Ярослава Володимировича Київська Русь сягнула zenіту свого розквіту й могутності, стала в ряд з головними країнами середньовічного світу – Візантією та Германською імперією. Та його сини не змогли підтримати державу на тому рівні, на який вона піднеслася за їхніх діда й батька.

Двері храму відкриються для усіх охочих 16 листопада. У цей день о 10:00 тут відслужать урочисту архиєрейську літургію. А 17 листопада бажаючи зможуть взяти участь у поминальній архиєрейській літургії в соборі Паризької Богоматері, щоб спільно помолитися за жертв Голодомору.

Церква в Санлісі буде носити ім'я страстотерпців Бориса і Гліба, рідних дядьків Анни. «Борис і Гліб представляють чесноту, яка нам сьогодні найбільше потрібна – любов і злагода між братами, відмова від братовбивчої боротьби. Анна ж представляє високу культуру і європейськість та християнську духовність», – наголосив єпарх Паризький. За його словами, те, що підписання документів про купівлю відбулося тепер, є дуже символічним – адже саме зараз вся прогресивна українська і світова громадськість сподівається на зближення України та Європейського Союзу.

Церква була придбана за 203 тисячі євро на пожертви українців з України, Франції, Англії, Сполучених Штатів та Канади. За попередніми підрахунками, на ремонт та облаштування потрібно 1,5 мільйона доларів США, адже церква вже майже століття не діяла як храм, а була в приватній власності. Владика Гудзяк зазначив, що ремонт розпочнеться наступного року.

«Церква є з тесаного каменю, в структурно дуже доброму стані. Вона має також великі підземелля, у яких є катакомби з римських часів, – зазначив єпископ. – Будівлю буде розділено на дві частини – каплицю та культурний центр, метою останнього буде

УКРАЇНЦІ КУПИЛИ ЦЕРКВУ АННИ ЯРОСЛАВНИ У ФРАНЦІЇ

Українська єпархія святого Володимира в Парижі придбала церкву у Санлісі (45 км від Парижа) – поруч з абатством святого Венсана, яке заснувала королева Франції, донька київського князя Ярослава Мудрого Анна у 1060 році. Купівлю здійснила єпархія святого Володимира в Парижі на чолі з єпархом українців Франції, Бенілюксу та Швейцарії, владикою Борисом (Гудзяком). З листопада ця церква функціонуватиме як храм УГКЦ, при якому діятиме культурний центр Анни Ярославни. Його завданням буде представляти українську культуру та розвивати українсько-західноєвропейську співпрацю.

представити Україну в контексті європейської історії і культури. Це символічно, адже саме Анна Ярославна стала першою з України, хто був зафіксований у європейській історії». Проектом передбачено, що у приміщенні церкви діятимуть виставки та відбуватимуться різноманітні культурні заходи.

Анна Ярославна, Anne de Kiev – донька київського князя Ярослава Мудрого, дружина французького короля Генріха I Капета, королева Франції, мати майбутнього короля Філіппа I. В давньоруських джерелах Анна зовсім не згадується. Біографія реконструюється винятково на підставі звісток французьких середньовічних хронік і документів.

Анна славилася своєю освіченістю, культурою, мудрістю та красою. Вона підписувала документи, відігравала важливу політичну роль, вела персональну переписку з Папою Римським, проводила активну доброчинну діяльність з Церквою. Після смерті короля, Анна Київська правила Францією до повноліття свого сина Філіппа I, після вступу на престіл сина продовжувала вести активну діяльність як королева-мати.

Як шлюбний посаг Анна привезла з собою Євангеліє – ілюстрований рукопис стародавнього слов'янського походження. Згодом воно стало частиною музею Реймського Собору і отримало назву «Реймського Євангелія». Багато французьких королів, серед яких і Людовик XIV, складали присягу на цьому Євангелії. За багатьма історичними джерелами воно є одним з найстаріших прикладів української писемності, що збереглося до наших днів.

Анна провела більшість свого життя у Санлісі, який був столицею і резиденцією французьких королів. У 1060 році королева Анна Київська заснувала абатство Святого Венсана у Санлісі – як подяку за сина Філіппа. Абатство збереглося досьогодні і стало приватним католицьким коледжем.

Протягом тисячі років французи зберігали пам'ять про українську княжну та свою королеву: на її честь у Санлісі протягом багатьох століть влаштовували щорічний обід для вдів. Особистість Анни досліджували історики, спочатку у Франції, а згодом і в Україні. Про неї написано кілька історичних досліджень, романів і знято кінофільм.

При вході в абатство стоїть перший пам'ятник Анні Ярославні, встановлений уже після Французької Революції. Новий пам'ятник Анні Київській було відкрито у 2005 році, тоді ж Санліс та Печерський район Києва розпочали співпрацю як регіони-побратими. У 2010 іменем Анни названо школу в Санлісі.

Прес-служба Українського Католицького Університету

ХГ

ПОСМЕРТНЕ ЗНУЩАННЯ НАД ЮРІЄМ ШЕВЕЛЬОВИМ

Харківська влада на прохання відомих учених-професорів дозволила на головній вулиці міста встановити меморіальну дошку видатному землякові, а потім передумала. Голова Харківської Обласної Державної Адміністрації Михайло Добкін назвав Юрія Шевельова "фашистом". В результаті щойно встановлену дошку подікунськи знищили.

ХГ

Постать професора Гарварду і Колумбії, почесного доктора Харківського Університету і "Могилянки", президента Української Вільної Академії Наук у США, академіка НАН України Юрія Шевельова ще донедавна замовчувалася на батьківщині. За радянських часів його ім'я взагалі було під заборону.

Хоча, скажімо, письменниця Оксана Забужко вважає, що Харків у кожному з останніх трьох століть подарував світові по генію: у XVIII – Гри-

горія Сковороду, у XIX – Олександра Потебню, а в XX – Юрія Шевельова.

Сам же про себе славіст №1 без зайвої скромності мав право сказати: "Те, що Грушевський зробив для української історії, я зробив для української мови". І це справді відповідає дійсності.

З НІМЦЯ – УКРАЇНЕЦЬ

Біографія вченого яскраво відображає всю трагічність українства у минулому столітті. Юрій Володимирович

Шевельов (один із псевдонімів – Шерех) народився у Харкові 17 грудня 1908 року. Його батько – генерал-майор російської імператорської армії – був німцем, тому при народженні майбутній вчений мав прізвище Шнейдер. Але з початком I світової війни сім'я стала Шевельовими. Першу літеру прізвища генерал зберіг через небажання змінювати монограми на сер-

ветках. В радянські часи мати змінила місце народження сина у документах на місто Ломжу (Польща), щоб унеможливити перевірку соціального походження сина органами більшовицької влади.

Під час окупації він займався наукою. З нацистами не співпрацював, бо ненавидів як фашизм, так і біль-

шовизм. Мав повне право назватися "фольксдойчем" [етнічним німцем з діаспори – ПП] – це б урятувало родину від голоду і страждань часів окупації Харкова – але не зробив цього. Втім, у 1943 р. Шерех покинув Харків та виїхав зі старенькою матір'ю до Львова.

Продовження на 8 стор. ►

ПОСМЕРТНЕ ЗНУЩАННЯ НАД ЮРІЄМ ШЕВЕЛЬОВИМ

▼ Продовження. Початок на 7 стор.

ПРИЙШЛА ДО НЬОГО МОВА

Саме мати Шевельова, наполовину німкеня, наполовину українка, допомогла йому написати перший твір українською. Зрослий у білогвардійському середовищі, Шевельов мови не знав і вважав її "немилозвучною". Зауваження двоюрідного брата – "Не може бути мова кількох мільйонів немилозвучною" – перевернуло життя Юрія назавжди.

Після завершення війни Шевельов працював в Українському Вільному Університеті (Німеччина), за запрошенням німецького славіста Макса Фасмера читав лекції з російської і української мов

у Люндському Університеті (Швеція). З 1952 року – в США. Стає найвідомішим славістом на Заході. Викладав в Гарвардському і Колумбійському університетах.

Завдяки Шереху українська мова входить в коло світових наукових інтересів. Якцо

■ Своїми дослідженнями він спростував офіційну радянську доктрину про існування східнослов'янської єдності, "братньої колиски трьох мов: російської, білоруської і української. ■

пересічний громадянин США знає Україну через братів Кличків чи Андрія Шевченка, то серед інтелектуальної еліти наша країна асоціюється

саме з постаттю Шевельова. Своїми дослідженнями він спростував офіційну радянську доктрину про існування східнослов'янської єдності, "братньої колиски трьох мов: російської, білоруської й української". Йому вдалося науково довести, що україн-

ська мова бере свій початок з VII століття, а завершує формування у XVI ст. Саме це зробило вченого персоною нон-грата в СССР.

Мабуть, північні сусіди ніколи не вибачать Шевельову його відому тріаду страшних ворогів України усіх часів: "Москва, ко-чубейщина і провінціалізм".

В ПЕРІОД САМОСТІЙНОЇ

В перші роки незалежності України Шевельов, незважаючи на похилий вік, майже щороку приїжджав до України, вдивляючись в перші ознаки нового Харкова. Він усіма силами допомагав своїм землякам. За його ініціативи в середовищі еміграції створили фонд "Друзі Харкова". Фонд цей фінансово підтримував журнал "Березіль", підтримував українські церкви – Івано-Богословську та Свято-Димитрієвську парафії, театр Т. Шевченка, музейні виставки. Свою Шевченківську премію Шевельов віддав на розвиток української школи № 6.

"Для того, щоб виготовити меморіальну дошку та офор-

мити всі документи, треба було зібрати близько 15 тис. грн", – розповідає одна із ініціаторів громадського вшанування видатного харків'янина, автор радіопрограми "П'ятий Харків" Вікторія Склярова. Перший внесок у 20 грн зробила пенсіонерка на Мовному Майдані. Потім, іноді здаючи по 2 грн, долучилися студенти, небайдужі харків'яни, українська інтелігенція. Необхідну суму збирали всім миром, не долучаючи до втілення ідеї великий бізнес та політики. У березні цього року відбувся "Концерт для Шереха" за участю Сергія Жадана, гурту "Ойра", молодих харківських поетів. Всі зібрані кошти пішли на встановлення пам'ятної дошки за проектом харківського художника-графіка Валера Бондаря, у виконанні скульптора Олександра Демченка.

Володимир Чистилін, Харків, «Історична Правда».

У НІМЕЧЧИНІ ЗНАЙШЛИ БІБЛІЮ, НАД СТВОРЕННЯМ ЯКОЇ ПРАЦЮВАВ МАРТІН ЛЮТЕР

Сторінки з біблії Лукаса Кранаха

Біблія Лукаса Кранаха, до створення якої доклав руку Мартін Лютер, знайшлася і скоро буде виставлена на огляд у Німеччині. Фахівці підтвердили справжність реліквії, яка зникла безвісти ще у 1945 році. Таємницею залишається те, де зберігався том півстоліття і де його знайшли. Мова йде про один із трьох томів видання 1541 року, яке безслідно зникло із Анхальтської земельної бібліотеки у 1945 році. Таким чином, унікальний тритомник знову у повному складі: другий том, що також пропав наприкінці II світової війни, вдалося віднайти у 1996 році.

Як повідомила міністр культури федеральної землі Саксонія-Анхальт Брігітти Вольф, перший том Біблії Лукаса Кранаха було знайдено сім місяців тому. Німецькі журналісти припускають, що том за шестизначну суму у останнього власника викупив Культурний Фонд Німеччини. Біблія надрукована на пергаменті і добре проілюстрована. У ній навіть є особисті помітки реформаторів Мартіна Лютера, Філіпа Меланхтона, Йоганна Бугенхагена і Каспара Круцігера, запрошених Георгом

III, князем Анхальт-Дессау. Дерев'яні гравюри виглядають так же яскраво, як і 470 років тому. Загублено, правда, металеві замки, тож том у будь-який момент може деформуватися.

Князь Георг III Анхальтський (1507-1553), ревний прихильник Реформації, у свій час наказав розділити власну тритомну Біблію у перекладі Мартіна Лютера на три частини. Книгу віддрукували на пергаменті в типографії Ганса Люффта у Віттенберзі в 1541 році. В сумі 500 сторінок першого тому містять близько 60 гравюр на дереві роботи Лукаса Кранаха-старшого.

(ТСН)

ЛЬВІВСЬКА 500-ЛІТНЯ ПИСАНКА ЗБЕРІГАТИМЕТЬСЯ У КОЛОМІЙСЬКОМУ МУЗЕЇ ПИСАНКИ

Унікальна знахідка поповнила експозицію єдиного у світі музею писанки. «Ми довго зважували, куди ж передати на зберігання унікальну писанку. Вибір зробили на користь єдиного музею писанки. Окрім цього, там працюють висококласні фахівці, котрі на належному рівні проведуть її консервацію та реставрацію. Після цих робіт вона буде до-

ступною для огляду відвідувачів. Переконані, що наша знахідка стане справжньою окрасою колекції музею», – прокоментував подію директор НДЦ «Рятівна археологічна служба» Інституту Археології НАН України Олег Осаульчук.

На початку серпня цього року археологи «Рятівної археологічної служби», вибираючи водозбірник на вулиці

Шевській у Львові, знайшли унікальну 500-літню писанку. Знахідку виявили на глибині 5,5 метра у водозбірнику, який датують XV-XVI ст. Раніше львівським археологам не вдавалось знайти таких давніх писанок на шкаралупі з огляду на недовговічність матеріалу, з якого вона виготовлена.

«Раніше знаходили давньоруські писанки XII-XIII ст.,

зокрема в Києві, Жидачеві та Белзі. Цьогоріч такі знахідки виявлено на Львівщині у Пліснеську та у Хрінниках на Волині, але всі вони були керамічними. Ця ж писанка зроблена на шкаралупі, ймовірно, гусячого яйця. І вона дуже добре збереглася – приблизно на 90%», – розповів Остап Лазурко з «Рятівної археологічної служби».

«Вголос»

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie
für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті.
Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати на conto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF 1 M 0 5

▲ (Зверніть увагу – банківський рахунок змінено!)